

Kohtulahendite kogumik

KOHTUJURISTI ETTEPANEK
YVES BOT
esitatud 1. märtsil 2017¹

Liidetud kohtuasjad C-24/16 ja C-25/16

Nintendo Co. Ltd
versus
BigBen Interactive GmbH,
BigBen Interactive SA

(eelotsusetaotlus, mille on esitanud Oberlandesgericht Düsseldorf (Düsseldorfi kõrgem piirkondlik kohus, Saksamaa))

Eelotsusetaotlus – Määrus (EÜ) nr 44/2001 – Kohtualluvus ja kohtuotsuste täitmine – Määrus (EÜ) nr 6/2002 – Ühenduse disainilahenduste kaitse – Määrus (EÜ) nr 864/2007 – Kohaldatav õigus – Rikkumismenetluses esitatud lisanõuete kohta tehtud otsuste territoriaalne kehtivus – Mõisted „muud sanktsioonid“ ja „osundamiseks reprodutseerimine“

1. Asi, mis praegu Euroopa Kohtule hindamiseks on esitatud, annab talle võimaluse määrata kindlaks niisuguse otsuse territoriaalse kehtivuse, mille liikmesriigi kohus on teinud kahe kaaskostja vastu, kes asuvad kahes erinevas liikmesriigis, ning mis puudutab selles kohtus algatatud rikkumismenetluses esitatud lisanõudeid.
2. Euroopa Kohtult küsitakse ka, kas mõiste „muud sanktsioonid“ nõukogu 12. detsembri 2001. aasta määruse (EÜ) nr 6/2002 ühenduse disainilahenduse kohta² artikli 89 lõike 1 punkti d tähenduses hõlmab niisuguseid rikkumismenetluses esitatud lisanõudeid, nagu raamatupidamisdokumentide saamine, rahalise hüvitise saamine, advokaadikulude hüvitamine, rikkuvate toodete hävitamine, nende toodete tagasivõtmine ja kohtuotsuse avaldamine. Eelotsusetaotluse esitanud kohus soovib ka teada – et teha kindlaks nende nõuete suhtes kohaldatav õigus –, missuguseid kriteeriume tuleb arvesse võtta.
3. Lõpuks peab Euroopa Kohus täpsustama, kas mõiste „osundamiseks reprodutseerimine“ selle määruse artikli 20 lõike 1 punkti c tähenduses hõlmab seda, kui kolmas isik kasutab kaitstud ühenduse disainilahendusi sisaldavate toodete pilti omaenese toodete turustamiseks.
4. Ma näitan käesolevas ettepanekus, miks ma leian, et määruse nr 6/2002 artikli 79 lõiget 1 koostoimes nõukogu 22. detsembri 2000. aasta määruse (EÜ) nr 44/2001 kohtualluvuse ja kohtuotsuste täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusajades³ artikli 6 punktiga 1 tuleb tõlgendada nii, et siseriikliku kohtu otsused, millega võetakse seisukoht kahes erinevas liikmesriigis asuva kahe kaaskostja suhtes algatatud rikkumismenetluses esitatud niisuguste lisanõuete kohta, nagu kahju hüvitamine, rikkuvate toodete hävitamine või tagasivõtmine, advokaadikulude hüvitamine või ka kohtuotsuse avaldamine, kehtivad kogu Euroopa Liidu territooriumil.

¹ Algkeel: prantsuse.

² EÜT 2002, L 3, lk 1; ELT eriväljaanne 13/27, lk 142.

³ EÜT 2001, L 12, lk 1; ELT eriväljaanne 19/04, lk 42.

5. Seejärel selgitan, miks tuleb määruse nr 6/2002 artikli 89 lõike 1 punkti d minu arvates tõlgendada nii, et mõiste „muud sanktsioonid“ tähistab niisuguseid nõudeid, nagu rikkuvate toodete hävitamine, nende toodete tagasivõtmine ja kohtuotsuse avaldamine. Selle mõiste alla ei kuulu seevastu kahju hüvitamise, ettevõtja raamatupidamisandmete saamise ja advokaadikulude hüvitamise nõue.

6. Teen Euroopa Kohtule ka ettepaneku otsustada, et seda õigusnormi ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. juuli 2007. aasta määruse (EÜ) nr 864/2007 lepinguväliste võlasuhete suhtes kohaldatava õiguse kohta⁴ artikli 8 lõiget 2 tuleb tõlgendada nii, et rikkumismenetluses esitatud lisanõuete suhtes, milleks on rikkuvate toodete hävitamine, nende toodete tagasivõtmine, kohtuotsuse avaldamine, kahju hüvitamine, ettevõtja raamatupidamisandmete saamine ja advokaadikulude hüvitamine, kohaldatakse selle liikmesriigi õigust, kus väidetava rikkumiseni viinud sündmus toimus või võib toimuda. Käsitletaval juhul on väidetava rikkumiseni viinud sündmuseks rikkuvate toodete valmistamine.

7. Lõpuks esitan põhjused, miks tuleb määruse nr 6/2002 artikli 20 lõike 1 punkti c minu arvates tõlgendada nii, et mõiste „osundamiseks reprodutseerimine“ hõlmab seda, kui kolmas isik kasutab kaitstud ühenduse disainilahendusi sisaldavate toodete pilti omaenese toodete turustamiseks. Seda, kas see reprodutseerimine on kooskõlas hea kaubandustavaga, ei kahjusta nende disainilahenduste kasutamist ning selles on viidatud omanikule, peab kontrollima siseriiklik kohus.

I. Õiguslik raamistik

A. Määrus nr 44/2001

8. Määruse nr 44/2001 eesmärk on ühtlustada kohtualluvuse kollisiooninormid tsiviil- ja kaubandusasjades, et määrata kindlaks iga liikmesriigi kohtualluvus, ning lihtsustada vorminõudeid, et liikmesriikide kohtuotsuste vastastikune tunnustamine ja täitmine oleks kiire ja lihtne.

9. Selle määruse artikli 2 lõikes 1 on ette nähtud, et „[k]äesoleva määruse kohaselt kaevatakse isikud, kelle alaline elukoht on liikmesriigis, selle liikmesriigi kohtutesse nende kodakondsusest hoolimata“.

10. Selle määruse artikli 6 punkti 1 kohaselt „[võib isiku, kelle alaline elukoht on liikmesriigis, kaevata] ka [...] juhul kui kostjaid on mitu, selle paiga kohtusse, kus on neist ühe alaline elukoht, tingimusel, et nõuded on sedavõrd tihedalt seotud, et eri menetlustest tulenevate vastuoluliste otsuste ohu vältimiseks oleks soovitav neid menetleda ning otsuseid teha üheskoos“.

B. Määrus nr 6/2002

11. Määruse nr 6/2002 eesmärk on tagada ühenduse disainilahenduste ühetaoline kaitse liidu territooriumil ning nendest tulenevate õiguste kasutamine.

12. Selle määruse põhjenduse 22 kohaselt „[tuleks n]eed õigused [...] kehtestada siseriiklike õigusaktidega. Seepärast on tarvis kõikides liikmesriikides ette näha teatavad ühtsed põhisanktsioonid. Need peaksid võimaldama rikkumise lõpetada olenemata jurisdiktsioonist, mille piires rakendamist taotletakse“.

13. Selle määruse artikli 1 lõikes 3 on ette nähtud, et „[ü]henduse disainilahendus on ühtne. Selle mõju on ühetaoline kogu ühenduses. Seda saab registreerida, üle anda või loobuda, kehtetuks tunnistada või selle kasutamist keelustada üksnes kogu ühenduses. Nimetatud põhimõte ja selle mõju on üldkohaldatavad, kui käesolevas määruses ei ole sätestatud teisiti“.

⁴ ELT 2007, L 199, lk 40; edaspidi „Rooma II määrus“.

14. Määruse nr 6/2002 artikli 19 lõikes 1 on sätestatud:

„Ühenduse registreeritud disainilahendus annab selle omanikule ainuõiguse kasutada disainilahendust ning takistada kolmandat isikut seda loata kasutamast. Nimetatud kasutamiseks loetakse eelkõige sellise toote valmistamist, pakkumist, turustamist, importi, eksporti või kasutamist või nendel eesmärkidel sellise toote säilitamist, milles disainilahendus sisaldub või mille puhul seda on kasutatud.“

15. Selle määruse artikli 20 lõikega 1 on kehtestatud mõned ühenduse disainilahendusest tulenevate õiguste piirangud ja selles on ette nähtud:

„Ühenduse disainilahendusest tulenevaid õigusi ei kohaldata järgmistel juhtudel:

- a) toimingud, mis on tehtud oma tarbeks ja millel ei ole kaubanduslikku eesmärki;
- b) toimingud, mis on tehtud katselistel eesmärkidel;
- c) osundamiseks või õppeotstarbeks reprodutseerimine, kui see on kooskõlas hea kaubandustavaga ega kahjusta disainilahenduse kasutamist ning kui on viidatud omanikule.“

16. Selle määruse artikli 79 lõikes 1 on sätestatud:

„Kui käesolevas määruses ei ole sätestatud teisiti, kohaldatakse ühenduse disainilahenduste ning ühenduse registreeritud disainilahenduse taotluste, samuti ühenduse disainilahenduse ja samasuguse kaitse all olevate siseriiklike disainilahenduste õigustega seotud kohtumenetlustele Brüsselis 27. septembril 1968. aastal allakirjutatud konventsiooni kohtualluvuse ja kohtuotsuste täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusajades⁵ [...]“

17. Määruse nr 6/2002 artikli 82 lõigetes 1 ja 5 on ette nähtud:

„1. Kui käesoleva määruse sätetest ning artikli 79 kohaselt kohaldatavatest [...] konventsiooni sätetest ei tulene teisiti, alustatakse artiklis 81 osutatud hagide ja vastuhagide põhjal menetlust selle liikmesriigi kohtutes, kus on kostja alaline asukoht või, kui tema alaline asukoht ei ole liikmesriigis, selle liikmesriigi kohtus, kus on tema ettevõtte.“

[...]

5. Artikli 81 punktides a ja d nimetatud hagide ja vastuhagide põhjal võib menetluse algatada ka selle liikmesriigi kohtutes, mille territooriumil on rikkumine toime pandud või kus on selle oht.“

18. Selle määruse artikkel 83 sätestab:

„1. Artikli 82 lõigete 1, 2, 3 või 4 kohaselt pädev ühenduse disainilahenduste kohus on pädev liikmesriigis toime pandud rikkumiste või rikkumiste ohu osas.

2. Artikli 82 lõike 5 kohaselt pädev ühenduse disainilahenduste kohus on pädev üksnes selles liikmesriigis toime pandud rikkumiste või rikkumiste ohu osas, kus nimetatud kohus asub.“

⁵ EÜT 1972, L 299, lk 32.

19. Selle määruse artikli 88 lõige 2 on sõnastatud järgmiselt:

„Käesoleva määrusega reguleerimata küsimustes kohaldab ühenduse disainilahenduste kohus siseriiklikke, sealhulgas rahvusvahelise eraõiguse sätteid.“

20. Määruse nr 6/2002 artikli 89 lõikes 1 on sätestatud:

„1. Kui ühenduse disainilahenduste kohus rikkumist või rikkumise ohtu käsitleva hagi menetluses leiab, et kostja on ühenduse disainilahendust rikkunud või loonud selle rikkumise ohu, võtab ta, kui seda ei takista mõjuvad põhjused, järgmisi meetmeid:

- a) kohustab kostjat lõpetama tegevuse, mis ühenduse disainilahenduse õigusi rikub või rikuks;
- b) määrab rikkuvate toodete konfiskeerimise;
- c) määrab peamiselt rikkuvate toodete valmistamiseks kasutatud materjalide ja vahendite arestimise, kui omanik teadis või pidi teadma nende kasutamise eesmärgi;
- d) määrab muid asjaolude kohaseid sanktsioone, mis on ette nähtud selle liikmesriigi õigusaktide, sealhulgas rahvusvahelise eraõiguse sätetega, kus rikkumine on toime pandud või seda on kavandatud.“

C. Rooma II määrus

21. Rooma II määruse eesmärk on edendada liikmesriikides seaduste ja kohtualluvuse konflikti suhtes kohaldatavate eeskirjade kokkusobivust seoses tsiviil- ja kaubandusvaldkonda kuuluvate lepinguväliste võlasuhetega, mis tulenevad õiguse rikkumisest. Seda määrust kohaldatakse just intellektuaalomandi õiguse rikkumise korral.

22. Selle määruse artikli 8 lõigetes 1 ja 2 on ette nähtud:

„1. Intellektuaalomandi õiguste rikkumisest tuleneva lepinguvälise võlasuhte suhtes kohaldatakse selle riigi õigust, mille jaoks kaitset taotletakse.

2. Ühenduse ühtse intellektuaalomandi õiguse rikkumisest tuleneva lepinguvälise võlasuhte suhtes kohaldatakse nendes küsimustes, mis ei ole reguleeritud asjakohase ühenduse õigusaktiga, selle riigi õigust, kus rikkumine toime pandi.“

II. Faktilised asjaolud

23. Jaapani ettevõtjale Nintendo Co. Ltd-le, kes turustab videomängukonsooli Wii⁶, kuulub mitu ühenduse disainilahendust, mis puudutavad niisuguseid lisatarvikuid, nagu Nunchuks, Balance Boards ja kaugjuhtimispuldid.

24. BigBen Interactive SA-l (edaspidi „BigBen Prantsusmaa“), millest on saanud Euroopa suurim nutitelefonidele ja tahvelarvutitele videomängude lisatarvikute väljatöötaja ja turustaja, on mitu tütarettevõtjat Euroopas erinevates liikmesriikides. See ettevõtja toodab samu eespool nimetatud lisatarvikud, mis ühilduvad videomängukonsooliga Wii ja mida ta turustab erinevatele ostjatele Belgias, Prantsusmaal ja Luksemburgis ning oma Saksamaa tütarettevõtjale BigBen Interactive GmbH (edaspidi „BigBen Saksamaa“), mis tegutseb Saksamaa ja Austria turul.

⁶ Wii on ELi kaubamärk, mille on registreerinud Nintendo.

25. Nintendo leiab, et nende toodete niiviisi Euroopa turule viimisega on rikutud ühenduse disainilahendusi, mille tema on registreerinud. Seepärast palub ta Oberlandesgericht Düsseldorf (Düsseldorfi kõrgem piirkondlik kohus, Saksamaa) teha lõpp vaidlusaluste toodete valmistamisele, samuti nende impordile ja ekspordile ning keelata kujutada või isegi kasutada kaitstud ühenduse disainilahendusi sisaldavate toodete pilti. Oma lisanõuetega nõuab Nintendo, et esitataks BigBen Prantsusmaa ja BigBen Saksamaa raamatupidamisdokumendid, mõistetakse välja rahaline hüvitis, hüvitis advokaadikulude eest, kohtuotsus avaldataks ning kõik vaidlusalused tooted hävitatakse või võetakse tagasi.

26. Landgericht Düsseldorf (Düsseldorfi liidumaa esimese astme kohus, Saksamaa) nõustus esimese kohtuastmena oma määrustes, et BigBen Prantsusmaa ja BigBen Saksamaa on rikkunud Nintendo ühenduse disainilahendusi, ning otsustas seega, et nad peavad nende kasutamise lõpetama. See kohus ei otsustanud aga siiski, et nad ei tohi enam kasutada veebisaitidel nende disainilahendustele vastavate toodete pilte.

III. Eelotsuse küsimused

27. Kuna Oberlandesgericht Düsseldorf (Düsseldorfi kõrgem piirkondlik kohus), on kahtlusi, kuidas liidu õigust tuleb tõlgendada, otsustas ta menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:

- „1. Kas ühenduse disainilahendusest tulenevaid nõudeid puudutavas menetluses võib liikmesriigi kohus, kelle pädevus kostja suhtes tuleneb üksnes määruse nr 6/2002 artikli 79 lõikest 1 koosmõjus määruse nr 44/2001 artikli 6 lõikega 1, tuginedes sellele, et kostja, kelle asukoht on teises liikmesriigis, on tarninud teisele kostjale, kelle asukoht on asjaomases liikmesriigis, kaupu, millega võidakse rikkuda intellektuaalomandi õigusi, teha esimesena nimetatud kostja suhtes määruseid, mis on kohaldatavad liidus tervikuna ja lähevad kohtualluvuse aluseks olevatest tarnesuhetest kaugemale?
2. Kas määrust nr 6/2002, eelkõige selle artikli 20 lõike 1 punkti c tuleb tõlgendada nii, et kolmas isik võib ühenduse disainilahendust kujutada kaubanduslikul eesmärgil, kui ta soovib turustada õiguste omaniku toodetavate – ühenduse disainilahendusele vastavate – kaupade juurde kuuluvaid lisatarvikuid? Kui vastus on jaatav, siis millistest kriteeriumidest tuleb seejuures lähtuda?
3. Kuidas tuleb määrata koht, „kus rikkumine toime pandi“, [Rooma II] määruse artikli 8 lõike 2 tähenduses juhtudel, mil rikkumise toimepanija:
 - a) pakub kaupu, millega rikutakse ühenduse disainilahendusest tulenevaid õigusi, veebisaidil ja see veebisait on suunatud ka muudele liikmesriikidele kui see liikmesriik, kus on rikkumise toimepanija asukoht;
 - b) laseb kaupu, millega rikutakse ühenduse disainilahendusest tulenevaid õigusi, tarnida mõnda teise liikmesriiki kui see liikmesriik, kus on tema asukoht?

Kas nimetatud määruse artikli 15 punkte a ja g tuleb tõlgendada nii, et sel viisil kindlaks määratud õigus on kohaldatav ka kaasosaliste tegevuse suhtes?“

IV. Õiguslik analüüs

A. Esimene eelotsuse küsimus

28. Oma esimese küsimusega palub eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt selgitada, kas määruse nr 6/2002 artikli 79 lõiget 1 koostoimes määruse nr 44/2001 artikli 6 punktiga 1 tuleb tõlgendada nii, et siseriikliku kohtu otsused, millega võetakse seisukoht niisuguste kahes erinevas liikmesriigis asuva kahe kostja vastu rikkumismenetluses esitatud identsete lisanõuete kohta, nagu kahju hüvitamine, rikkuvate toodete hävitamine või tagasivõtmine, advokaadikulude hüvitamine või ka kohtuotsuse avaldamine, on kehtivad kogu Euroopa Liidu territooriumil.

29. Kõigepealt tuleb täpsustada, et sellele, et põhikohtuasi allub Saksamaa kohtule, ei ole ükski vaidluse pool vastu vaieldud. Pealegi palub eelotsusetaotluse esitanud kohus sellega seoses Euroopa Kohtul sõnaselgelt mitte võtta seisukohta küsimuses, kas ta on pädev tegema määrused, millega võetakse seisukoht kaaskostjate vastu esitatud lisanõuete kohta.⁷ Seega näib mulle, et ei ole vaja võtta seisukohta küsimuses, kas asi allub eelotsusetaotluse esitanud kohtule, ega küsimuses, kas hageja kaaskostjate vastu esitatud lisanõuete vahel eksisteerib seos. Eri menetlustest tulenevate vastuoluliste otsuste ohtu määruse nr 44/2001 artikli 6 punkti 1 tähenduses peab igal juhul hindama see kohus ise.⁸

30. Eelotsusetaotluse esitanud kohus soovib seega välja selgitada nende määruste kehtivust, mis ta peab tegema, ja täpsemalt, kas rikkumise tõttu seatud keelu alusel võetud meetmed, st põhinõuetele lisanduvad lisanõuded kehtivad kogu liidu territooriumil.

31. Tuleb märkida, et see, milline territoriaalne kehtivus on keelul jätkata ELi kaubamärgiga seotud õigusi rikkuvaid või neid rikkuda võivaid toiminguid määruse (EÜ) nr 40/94⁹ artikli 98 lõike 1 tähenduses, määratakse kindlaks nii keelu seadnud ühenduse kaubamärkide kohtu territoriaalse pädevuse kui ka ELi kaubamärgi omaniku selle ainuõiguse territoriaalse ulatuse põhjal, mida rikutakse või ähvardatakse rikkuda, nii nagu see ulatus tuleneb sellest määrusest.¹⁰ Nii on Euroopa Kohus seoses ELi kaubamärgiga juba otsustanud, et keeld jätkata tegevust, mis rikub või võib rikkuda kaubamärgist tulenevaid õigusi, peab seega üldjuhul hõlmama kogu liidu territooriumi.¹¹

32. Lisaks tuleb märkida, nagu Euroopa Kohus on meenutanud – taas ELi kaubamärki puudutavas kohtuasjas –, et keeldu jätkata rikkuvat tegevust ja sellest tulenevaid lisakohustusi tuleb pidada üheks tervikuks ning ilma sunnimeetmeteta, mille kohtud peavad võtma, et tagada see, et asja lahendanud kohtu otsust, millega rikkumine keelatakse, tõesti järgitakse, ei oleks sellel keelul seega mingit hoiatavat mõju.¹² Järelikult ei ole põhi- ja lisanõuete erinev käsitlemine põhjendatud.

33. Käesoleval juhul ei näe ma mingit põhjust ühenduse disainilahenduste kaitse puhul eespool viidatud kohtupraktikat mitte kohaldada. Meenutan, et nii nagu ELi kaubamärk, on ka ühenduse disainilahendus ühtne, seda kaitstakse ühetaoliselt – nagu ka kõiki ainuõigusi, mis sellest tulenevad – ning sellel on sama mõju kogu liidu territooriumil, mistõttu see aitab saavutada aluslepingutes sätestatud eesmäärke.¹³

⁷ Vt kohtuasjas C-24/16 käsitletud eelotsusetaotluse punkt 8 kohtumenetluse keeles.

⁸ Vt kohtuotsused, 1.12.2011, Painer (C-145/10, EU:C:2011:798, punkt 83) ja 12.7.2012, Solvay (C-616/10, EU:C:2012:445, punkt 23).

⁹ Nõukogu 20. detsembri 1993. aasta määrus ühenduse kaubamärgi kohta (EÜT 1994, L 11, lk 1; ELT eriväljaanne 17/01, lk 146).

¹⁰ Vt kohtuotsus, 12.4.2011, DHL Express France (C-235/09, edaspidi „kohtuotsus DHL Express France“, EU:C:2011:238, punkt 33).

¹¹ Vt kohtuotsus DHL Express France (punkt 44).

¹² Vt kohtuotsused, 14.12.2006, Nokia (C-316/05, EU:C:2006:789, punkt 60) ja DHL Express France (punkt 57).

¹³ Vt määruse nr 6/2002 põhjendus 1.

34. Lisaks satuks ühenduse disainilahenduste ühetaoline kaitse rikkumiste eest kogu liidu territooriumil ohtu, kui selle kaitse tagamiseks konkreetselt võetud meetmed ei oleks mõju kogu sellel territooriumil ja need oleksid piiratud territooriumiga, kus asub kohus, kes need võttis.¹⁴ Ühenduse disainilahenduste omanikud oleksid sunnitud esitama hagi iga liikmesriigi pädevale kohtule, mis ei tekitaks mitte ainult ohtu, et tehakse ebavõrdsed otsused, vaid tooks kaasa ka märkimisväärse kulu õigussubjektidele.

35. Pealegi on see lahendus täielikult kooskõlas vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala ühe põhimõttega, milleks on hõlbustada õiguskaitse kättesaadavust kohtuotsuste vastastikuse tunnustamise põhimõtte kaudu.¹⁵

36. Selles küsimuses meenutan, et mis puudutab kohtuotsuste tunnustamist ja täitmist, siis vastavalt määruse nr 44/2001 III peatükile ja selleks, et keeluotsus kehtiks liidu kõikide liikmesriikide territooriumil, peab iga liikmesriik neid otsuseid tunnustama ja täitmisele pöörama oma siseriiklikus õiguses sätestatud nõuete ja korra kohaselt.¹⁶

37. Kui tuleb ette, et mõningaid liikmesriigi siseriikliku kohtu võetud meetmeid – olgu need sunnimeetmed või mitte – ei ole teise liikmesriigi siseriiklikus õiguses ette nähtud, peab viimane esimese liikmesriigi kohtu otsuse täitmisel lähtuma oma siseriikliku õiguse asjassepuutuvatest sätetest, millega selle keelu järgimise saab tagada võrdväärse tasemel. Meetmed, mis suudavad tagada ühenduse disainilahendustest tulenevate õiguste teostamise, peab nimelt võtma siseriiklik seadusandja.¹⁷

38. Seda arvestades leian seega, et määruse nr 6/2002 artikli 79 lõiget 1 koostoimes määruse nr 44/2001 artikli 6 punktiga 1 tuleb tõlgendada nii, et siseriikliku kohtu otsused, millega võetakse seisukoht kahes erinevas liikmesriigis asuva kahe kaaskostja vastu rikkumismenetluses esitatud niisuguste lisanõuete kohta, nagu kahju hüvitamine, rikkuvate toodete hävitamine või tagasivõtmine, advokaadikulude hüvitamine või ka kohtuotsuse avaldamine, kehtivad kogu Euroopa Liidu territooriumil.

B. Kolmas eelotsuse küsimus

39. Oma kolmanda eelotsuse küsimusega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus saada selgitusi hageja lisanõuete suhtes kohaldatava õiguse kohta. Kuigi see kohus lähtub eeldusest, et nende nõuete suhtes kohaldatakse Rooma II määrust, arvan mina, et eelnevalt tuleb siiski analüüsida nende nõuete laadi, et seejärel saaks teha kindlaks nende suhtes kohaldatava õiguse. Muide, see probleem kerkis kohtuistungil eelkõige küsimustes, mille esitas ettekandjaks olev kohtunik. Vastustes, mille pooled kohtuistungil andsid, näivad põhikohtuasja pooled arvavat, et nende nõuete suhtes kohaldatakse määruse nr 6/2002 artikli 89 lõike 1 punkti d ja selles on viidatud Rooma II määrusele.

40. Ma teen seega ettepaneku sõnastada eelotsusetaotluse esitanud kohtu küsimus ümber järgmiselt. Oma kolmanda eelotsuse küsimusega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, kas määruse nr 6/2002 artikli 89 lõike 1 punkti d tuleb tõlgendada nii, et mõiste „muud sanktsioonid“ hõlmab niisuguseid nõudeid, nagu raamatupidamisdokumentide esitamine, rahalise hüvitise saamine, advokaadikulude hüvitamine, rikkuvate toodete hävitamine, nende toodete tagasivõtmine ja kohtuotsuse avaldamine, mistõttu kohaldatakse nende nõuete suhtes selle liikmesriigi õigust, kus

14 Vt selle kohta kohtuotsus DHL Express France (punkt 54).

15 Vt ETL artikli 67 lõige 4.

16 Vt kohtuotsus, 16.7.2015, Diageo Brands (C-681/13, EU:C:2015:471, punkt 40).

17 Vt määruse nr 6/2002 põhjendus 22.

tegevus, mis kujutab endast rikkumist või rikkumise ohtu, on toimunud. Juhul kui vastus sellele küsimusele on jaatav, küsib eelotsusetaotluse esitanud kohus, missuguseid kriteeriume tuleb võtta arvesse, et teha kindlaks koht, kus tegevus, mis kujutab endast rikkumist või rikkumise ohtu, on toimunud.

41. Keskse tähtsusega on küsimus, kas need meetmed võib kvalifitseerida „muudeks sanktsioonideks“ selle õigusnormi tähenduses, sest kui see nii ei ole, reguleerivad hageja lisanõudeid muud sätted, mis käsitlevad kohaldatavat õigust. Kui määruse nr 6/2002 artikli 89 lõike 1 punktis d on märgitud, et muude sanktsioonide suhtes kohaldatakse selle liikmesriigi õigusakte, sealhulgas rahvusvahelise eraõiguse sätteid, kus rikkumine on toime pandud või seda on kavandatud, siis sama määruse artikli 88 lõikes 2 on ette nähtud, et „[selle] määrusega reguleerimata küsimustes kohaldab ühenduse disainilahenduste kohus siseriiklikke, sealhulgas rahvusvahelise eraõiguse sätteid“.

42. Seega tuleb täpsustada mõistet „muud sanktsioonid“ selle määruse artikli 89 lõike 1 punkti d tähenduses, et seejärel saaks kindlaks määrata, missugust õigust hageja lisanõuete suhtes kohaldatakse.

1. Mõiste „muud sanktsioonid“

43. Määruses nr 6/2002 ei ole mingit mõiste „muud sanktsioonid“ määratlust ega täpsustust. Selle määruse artikli 89 lõikes 1 on piirdutud sellega, et on nähtud ette sanktsioonid, mille võib kvalifitseerida ühtlustatud sanktsioonideks, sest liikmesriikidel on kohustus näha need oma siseriiklikus õiguskorras ette. Näiteks võib tuua meetme, millega määratakse kostjale keeld jätkata tegevust, mis ühenduse disainilahendusest tulenevaid õigusi rikub või rikuks, või määratakse rikkuvate toodete või rikkuva kauba loomiseks või valmistamiseks peamiselt kasutatud materjalide ja vahendite arestimine. Selle määruse põhjendusest 22 ilmneb selgelt, et need meetmed peaksid võimaldama rikkumisele lõpu teha, olenemata sellest, millise kohtu poole on pöördutud.¹⁸

44. Mulle näib seega, et „muudel sanktsioonidel“ peab olema laiem tähendus ja need ei tohi hõlmata ainult sanktsioone, mis võimaldavad rikkumisele lõpu teha. Minu arvates ei ole sanktsioon mõeldud ainult selleks, et teha rikkumisele lõpp, vaid selle eesmärk on ka tagada õiguse, käsitletaval juhul ühenduse disainilahenduse omaniku õiguse tegelik järgimine ja täitmine. Meetmed, mis võivad selle tegeliku järgimise ja täitmise tagada, võivad esineda näiteks trahvi või ka rikkumisest saadud kogu tulu või selle ühe osa konfiskeerimise vormis.

45. Ma tõden hageja lisanõuete kohta, et Euroopa Kohus on neist mõne laadi juba kindlaks määranud. Näiteks rikkuvate toodete hävitamise nõue kuulub vastavalt määruse nr 6/2002 artikli 89 lõike 1 punktile d „muude sanktsioonide“ hulka.¹⁹

46. Mis puudutab kahju hüvitamise nõuet, siis Euroopa Kohus – kes kaldus selles osas kõrvale kohtujurist Wathelet' analüüsist – märkis, et see ei ole sanktsioon selle õigusnormi tähenduses. Euroopa Kohus järeldas seega, et vastavalt selle määruse artikli 88 lõikele 2 tuleb selle nõude suhtes kohaldada vaidlust lahendava ühenduse disainilahenduste kohtu asukohariigi õigust, sealhulgas selle riigi rahvusvahelist eraõigust.²⁰

¹⁸ Vt selle kohta kohtujuristi ettepanek, Wathelet, kohtuasi H. Gautzsch Großhandel (C-479/12, EU:C:2013:537), kelle arvamusega ma täielikult nõustun.

¹⁹ Vt kohtuotsus, 13.2.2014, H. Gautzsch Großhandel (C-479/12, edaspidi „kohtuotsus H. Gautzsch Großhandel“, EU:C:2014:75, punkt 52).

²⁰ Vt kohtuotsus H. Gautzsch Großhandel (punkt 53).

47. Mis puudutab nõuet saada raamatupidamisandmed, siis ehkki Euroopa Kohus ei ole pidanud just otsustama, kas see nõue kuulub „muude sanktsioonide“ hulka selle määruse artikli 89 lõike 1 punkti d tähenduses, tõden, et ta otsustas kohtuotsuses H. Gautzsch Großhandel, et teabe saamine ettevõtja tegevuse kohta ei kujuta endast „muud sanktsiooni“ selle sätte tähenduses.²¹ Minu meelest hõlmab teave ettevõtja tegevuse kohta – kellel on muide majanduslik missioon – ka teavet selle ettevõtja raamatupidamisdokumentide kohta. Seepärast näib mulle loogiline asuda seisukohale, et ettevõtja raamatupidamisandmete saamise nõude suhtes kohaldatakse vastavalt eespool viidatud kohtupraktikale ja määruse nr 6/2002 artikli 88 lõikele 2 vaidlust lahendava ühenduse disainilahenduste kohtu asukohariigi õigust, sealhulgas selle riigi rahvusvahelist eraõigust.

48. Mis puudutab toodete tagasivõtmise nõuet, siis see näib olevat lähedane toodete konfiskeerimise nõudega – nõue, mida on selle määruse artikli 89 lõike 1 punktis b sõnaselgelt nimetatud. Toodete tagasivõtmist võib määratleda kui meedet, mille eesmärk on takistada tarbijal pärast toote turustamist seda tarbida või kasutada ja/või teatada talle ohust, mis teda ähvardab, kui ta seda juba tarbis,²² samas kui toodete konfiskeerimine on meede, mis takistab kauba turustamist. Ehkki need kaks meedet ei asetse seega majandusringluses samale tasemele, on need siiski siduvad ning mõlema eesmärk on tagada selle intellektuaalomandi õiguse tegelik järgimine ja täitmine, millele tuginetakse, selle tagamisega, et turul ei ringle enam ühtegi rikkuvat toodet või neid ringleb seal vähe. Ma arvan seega, et toodete tagasivõtmise nõuet tuleb pidada nõudeks, mis kuulub „muude sanktsioonide“ hulka selle määruse artikli 89 lõike 1 punkti d tähenduses.

49. Kohtuotsuse avaldamise nõude kohta – mis seda tüüpi kohtuvaidlustes muide tavaliselt esitatakse – leian, et ka see kujutab endast sanktsiooni selle sätte tähenduses. Tegemist on nimelt sunnimeetmega, mis kohustab rikkujat avaldama kohtuotsuse oma kuludega internetis või ka ajalehtedes, et teha lõpp kasutamisele, mis kujutab endast rikkumist.

50. Lõpuks tuleb märkida, et nõue mõista välja advokaadikulud puudutab menetluse raames tehtud kulutusi ning seda ei saa pidada „muuks sanktsiooniks“ selle õigusnormi tähenduses.

51. Arvan seega, et määruse nr 6/2002 artikli 89 lõike 1 punkti d tuleb tõlgendada nii, et mõiste „muud sanktsioonid“ alla kuuluvad niisugused nõuded, nagu rikkuvate toodete hävitamine, nende toodete tagasivõtmine ja kohtuotsuse avaldamine. Selle mõiste alla ei kuulu aga kahju hüvitamise, ettevõtja raamatupidamisandmete saamise ja advokaadikulude hüvitamise nõue.

52. Nüüd, kus ma olen täpsustanud mõistet „muud sanktsioonid“ määruse nr 6/2002 artikli 89 lõike 1 punkti d tähenduses, tuleb teha kindlaks õigus, mida kohaldatakse nende erinevate lisanõuete suhtes, mille Nintendo on põhikohtuasjas esitanud.

2. Lisanõuete suhtes kohaldatav õigus

53. Kohaldatavat õigust käsitleva Rooma II määruse artikli 8 lõikes 2 on ette nähtud, et „[ü]henduse ühtse intellektuaalomandi õiguse rikkumisest tuleneva lepinguvälise võlasuhte suhtes kohaldatakse nendes küsimustes, mis ei ole reguleeritud asjakohase ühenduse õigusaktiga, selle riigi õigust, kus rikkumine toime pandi“. Selle lõike ümberpööratud tõlgendamine näitab selgelt, et kui „küsimust“ reguleerib konkreetne ühenduse õigusakt, määrab kohaldatava õiguse kindlaks see õigusakt. Nii tuleb käsitleval juhul Nintendo lisanõuete suhtes kohaldatava õiguse kindlaksmääramisel lähtuda eeskätt määrusest nr 6/2002.

21 Vt kohtuotsus H. Gautzsch Großhandel (punkt 53).

22 Vt konkurents, tarbimise ja pettustevastase võitluse ameti (Prantsusmaa) veebisait järgmisel aadressil: <http://www.economie.gouv.fr/dgccrf/securite/rappels-produits>.

54. Selles küsimuses tuleb märkida, et viimati nimetatud määruse artiklis 88 „Kohaldatav õigus“ endas on viidatud selle määruse konkreetsetele sätetele, sest selle lõikes 1 on nähtud ette, et „[ü]henduse disainilahenduste kohtud kohaldavad käesoleva määruse sätteid“. Mis puudutab aga Nintendo lisanõudeid, siis ma tuvastasin, et osa neist tuleb kvalifitseerida „muudeks sanktsioonideks“ selle määruse artikli 89 lõike 1 punkti d tähenduses ja osa kuulub selle määruse artikli 88 lõike 2 kohaldamisalasse.

55. Mis puudutab määruse nr 6/2002 artikli 89 lõike 1 punkti d kohaldamisalasse kuuluvaid nõudeid, siis Euroopa Kohus ei ole mõistet „liikmesriik, kus rikkumine on toime pandud või seda on kavandatud“, minu teada kunagi tõlgendanud vaidluse raames, mis puudutab ühenduse disainilahendusi. Euroopa Kohtul on siiski olnud võimalus täpsustada seda mõistet vaidluste raames, mis puudutavad ELi kaubamärki ja kohtualluvust.²³

56. Ma arvan nagu komisjongi, et seda kohtupraktikat tuleb käesolevas kohtuasjas kohaldada. Euroopa Kohus otsustas kohtuotsuses *Coty Germany*, et mõiste „[see liikmesriik], kus rikkumine on toimunud“, määruse nr 40/94 artikli 93 lõike 5 tähenduses on liidu õiguse autonoomne mõiste.²⁴ Sama väljendi kasutamine peaaegu samasugusel kujul²⁵ määruse nr 6/2002 artikli 89 lõike 1 punktis d, asjaolu, et see viimane määrus reguleerib intellektuaalomandi valdkonda kuuluva õiguse kaitse ulatust, ning asjaolu, et nii nagu ka ELi kaubamärgi puhul, on see kaitse ühetaoline ja kehtib kogu liidu territooriumil, kõnelevad selle kasuks, et määruks nr 6/2002 kasutatud mõistet tuleb tõlgendada samamoodi nagu määruks nr 40/94 olevat mõistet.

57. Selles küsimuses otsustas Euroopa Kohus kohtuotsuses *Coty Germany*, et „mõiste „selle liikmesriigi kohtute [pädevus], kus rikkumine on toimunud“, [viitab] rikkumise toimepanija aktiivsele tegevusele. Seetõttu viitab selles sättes ette nähtud seotuse alus liikmesriigile, kus on toimunud või võib toimuda väidetava rikkumise põhjustanud sündmus, mitte liikmesriigile, kus tekkis kahju“.²⁶

58. Seega tuleb Nintendo lisanõuete suhtes, mis kuuluvad määruse nr 6/2002 kohaldamisalasse, kohaldatava õiguse kindlaksmääramisel arvesse võtta rikkumise toimepanija aktiivse tegevuse toimumise paika. Käsitletaval juhul võib selle aktiivse tegevuse kindlakstegemine olla raske, sest rikkumine puudutab mitut liikmesriiki. Leian siiski, et selle rikkumiseni viinud sündmus on üks ja sama ning leidis käsitletaval juhul aset ainult ühe liikmesriigi, st Prantsusmaa territooriumil. Meenutan, et selles kohtuasjas käsitletavad tooted valmistati Prantsusmaal. Kui neid tooteid ei oleks valmistatud, oleks ilmne, et rikkuvat tegevust ei oleks üldse toimunudki ning tooteid ei oleks kunagi müüdnud erinevate liikmesriikide turgudel.

59. Arvan seega, et Nintendo lisanõuete suhtes, mis kuuluvad määruse nr 6/2002 artikli 89 lõike 1 kohaldamisalasse, tuleb kohaldada Prantsusmaa õigust.

60. Teiste lisanõuete kohta, mis kuuluvad selle määruse artikli 88 lõike 2 kohaldamisalasse, tuleb meenutada, et selles määruks on viidatud asja lahendava disainilahenduste kohtu siseriiklikule õigusele, sh rahvusvaheline eraõigus. Nagu aga põhikohtuasja pooled märgivad, on rahvusvaheline eraõigus ühenduse intellektuaalomandi õiguse rikkumisest tulenevate lepinguväliste võlasuhete valdkonnas ühtne, st ühtlustatud Rooma II määruse artikli 8 lõikega 2. Seega kohaldatakse nende nõuete suhtes minu arvates seda sätet.

23 Vt kohtuotsus, 5.6.2014, *Coty Germany* (C-360/12, edaspidi „kohtuotsus *Coty Germany*“, EU:C:2014:1318).

24 Vt kohtuotsus *Coty Germany*, punkt 31.

25 Määruse nr 40/94 artikli 93 lõikes 5 on kasutatud väljendit „see liikmesriik“, samas kui määruse nr 6/2002 artikli 89 lõike 1 punktis d väljendit „liikmesriik, kus“. Nende määruste saksakeelses versioonis on kõnealuste väljendite sõnastus isegi identne, kuna mõlemas sättes on kasutatud sõnu „Mitgliedstaats [...] in dem“.

26 Vt kohtuotsus *Coty Germany*, punkt 34.

61. Selles viimases õigusnormis on nähtud ette, et kohaldatakse „selle riigi õigust, kus [ühenduse ühtse intellektuaalomandi õiguse] rikkumine toime pandi“. Seda mõistet ei ole Euroopa Kohus veel tõlgendanud. Minu meelest tuleks seda määratleda teistmoodi kui määruse nr 6/2002 artikli 89 lõike 1 punktis d kasutatud mõistet.

62. Ehkki liidu seadusandja kavandas määruse nr 6/2002 artikli 88 lõike 2 ja artikli 89 lõike 1 punkti d sätestamisega tõesti olukorra, kus sama vaidluse suhtes võib kohaldada erinevat õigust, arvan ma, et selles valdkonnas rahvusvahelist eraõigust ühtlustava Rooma II määruse vastuvõtmine pärast kõnealust määrust tugevdas veel veidi enam õiguskindlust seda liiki kohtuvaidlustes ja seega kohaldatava õiguse ootuspärasust. See on muide üks viimati nimetatud määruses esile toodud eesmärkidest.²⁷

63. Lisaks on õiguse ootuspärasusega seotud ilmsetel põhjustel Rooma II määruse endaga kehtestatud ühtne seos riigiga, kus otsene kahju tekkis, ning seda olenemata riigist või riikidest, kus võivad ilmned kaudsed tagajärjed.²⁸

64. Rooma II määruse artikli 8 lõikes 2 kasutatud mõiste „riik, kus [ühenduse ühtse intellektuaalomandi õiguse] rikkumine toime pandi“, tõlgendamine teisiti, kui tõlgendatakse määruse nr 6/2002 artikli 89 lõike 1 punktis d kasutatud mõistet „liikmesriik, kus rikkumine on toime pandud või seda on kavandatud“, oleks seega vastuolus õiguskindluse põhimõttega kohtuvaidlustes, milles seetõttu, et need on sageli keerukad ja kohti, kus rikkuva tegevusega seotud kahju tagajärjed võivad ilmned, on palju, on vaja just suuremat õiguskindlust.

65. Olen seega seisukohal, et Rooma II määruse artikli 8 lõikes 2 kasutatud mõistet tuleb tõlgendada samamoodi, nagu määruse nr 6/2002 artikli 89 lõike 1 punktis d kasutatud mõistet.

66. Kõige eelneva põhjal leian, et määruse nr 6/2002 artikli 89 lõike 1 punkti d ja Rooma II määruse artikli 8 lõiget 2 tuleb tõlgendada nii, et rikkumismenetluses esitatud lisanõuete suhtes, milleks on rikkuvate toodete hävitamine, nende toodete tagasivõtmine, kohtuotsuse avaldamine, kahju hüvitamine, ettevõtja raamatupidamisandmete saamine ja advokaadikulude hüvitamine, kohaldatakse selle liikmesriigi õigust, kus on toimunud või võib toimuda väidetava rikkumise põhjustanud sündmus.

67. Käsitletaval juhul on sündmus, mis väidetava rikkumiseni viis, rikkuvate toodete valmistamine.

C. Teine eelotsuse küsimus

68. Oma teise eelotsuse küsimusega palub eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt selgitada, kas määruse nr 6/2002 artikli 20 lõike 1 punkti c tuleb tõlgendada nii, et mõiste „osundamiseks reprodutseerimine“ hõlmab seda, kui kolmas isik kasutab kaitstud ühenduse disainilahendusi sisaldavate toodete pilti omaenese toodete turustamiseks.

69. Kõigepealt meenutan, et ühenduse disainilahendusest tulenevad ainuõigused võimaldavad selle omanikul takistada kolmandal isikul seda disainilahendust kasutamast, näiteks valmistamast või turustamast toodet, mis sisaldab disainilahendust.²⁹ Erandina võivad need õigused siiski olla piiratud. Näiteks on selle määruse artikli 20 lõike 1 punktis c ette nähtud, et ühenduse disainilahendusest tulenevaid õigusi ei kohaldata osundamiseks reprodutseerimise suhtes.

70. Üks kaaskostjatest, nimelt BigBen Prantsusmaa kasutab käsitletaval juhul Nintendo registreeritud ühenduse disainilahenduses sisalduvat pilti eesmärgiga teha reklaami, kui ta turustab omaenese tooteid, mis on lisatarvikud, mida saab kasutada kõnesolevate Nintendo toodete kasutamisel.

²⁷ Vt selle põhjendus 6.

²⁸ Vt selle määruse põhjendused 16 ja 17 ning artikli 4 lõige 1.

²⁹ Vt selle määruse artikli 19 lõige 1.

71. Määruse nr 6/2002 artikli 20 lõike 1 punkti c kohaselt sõltub see, kas toimingud võivad kujutada endast osundamiseks reprodutseerimist, mitmest tingimusest: toimingud peavad vastama heale kaubandustavale, on viidatud omanikule ega kahjustata disainilahenduse kasutamist.

72. Esiteks tuleb seega kindlaks teha, kas see, kui kolmas isik kasutab kaitstud ühenduse disainilahendusi sisaldavate toodete pilti omaenese toodete turustamiseks, võib olla oma olemuselt reprodutseerimine ja kas selle eesmärk on osundamine.

73. Nagu on märkinud Dominique Kaesmacher ja Théodora Stamos, „tuleb seda mõistet tõlgendada nii laialt kui võimalik. Selle all mõeldakse peamiselt igasugust reprodutseerimist, st reprodutseerimist ükskõik missugusel viisil või vormis, kas otsest või kaudset (kaugreprodutseerimist), tervikuna või osaliselt, ajutiselt või püsivalt reprodutseerimist sama või teist tüüpi andmekandjale“. ³⁰ Ei ole kahtlust, et põhikohtuasjas käsitletav tegevus on reprodutseerimine, sest selleks on Nintendo registreeritud ühenduse disainilahendusi sisaldavate toodete piltide kujutamine pakenditel ja BigBen Prantsusmaa veebisaidil.

74. Mis puudutab selle toimingu eesmärki, siis määruse nr 6/2002 prantsuskeelses versioonis kasutatud termin *illustration* ei ole sama termin, mida on kasutatud ingliskeelses versioonis, milles esineb termin *citation*. Kui liidu õigusakti keeleversioonides on erinevusi, tuleb asjassepuutuvat sätet tõlgendada lähtuvalt selle õigusakti üldisest ülesehitusest ja eesmärkidest, milles see säte sisaldub. ³¹

75. Võttes arvesse selle määruse üldist ülesehitust, tundub mulle, et mõistet *illustration* ei tohiks tõlgendada liiga kitsalt. Määruse eesmärk on ergutada kaitsega, mille see ühenduse disainilahendustele annab, uuenduslikkust ja suurendada seeläbi liidu konkurentsivõimet. ³² Takistuste loomine ettevõtjale, kes töötab välja uusi tooteid, mis peavad ühilduma olemasolevate toodetega – mille puhul kuulub ühenduse disainilahendus teisele ettevõtjale –, võib aga uuenduslikkust kahtlemata pärssida.

76. Nagu kaubamärkide õiguse puhul, nii tuleb ka ühenduse disainilahenduste tõhusa kaitse eesmärki kaaluda võrdluses nende kolmandate isikute huvidega, kes turustavad kaitstud ühenduse disainilahendusi sisaldavate toodete lisatarvikuid, eelkõige siseturu vajaduste seisukohast, ³³ milleks on kaupade vaba liikumine ³⁴ ja vaba konkurents ning uuenduslikkuse ergutamine.

77. Mulle näib ka, et registreeritud ühenduse disainilahenduse osundamiseks reprodutseerimisega taotletav eesmärk ³⁵ on ainult selgitada, kuidas kasutada teist toodet, mis on mõeldud kasutamiseks esimese toote lisatarvikuna.

78. Niisiis on see, kui kolmas isik kasutab kaitstud ühenduse disainilahendusi sisaldavate toodete pilti omaenese toodete turustamiseks, tõesti osundamine.

79. Mis puudutab teiseks tingimusi, mis peavad olema täidetud, et kolmandal isikul oleks lubatud seda teha, siis näib mulle kõigepealt, et omanikule viitamist saab vaevalt kahtluse alla seada. Viide peab näitama ära registreeritud ühenduse disainilahenduse omaniku, st informeeritud üldsus peab saama ainsa silmapilguga aru, missuguse kaubamärgi või ettevõtjaga kolmanda isiku müüdav toode seondub.

30 Vt Kaesmacher, D. ja Stamos, T., *Brevets, marques, droits d'auteurs...: mode d'emploi*, Librairie Générale de Droit et de Jurisprudence, Pariis, 2009, lk 265.

31 Vt kohtuotsus, 4.9.2014, Vnuk (C-162/13, EU:C:2014:2146, punkt 46).

32 Vt selle määruse põhjendus 7.

33 Vt määruse nr 6/2002 põhjendus 8.

34 Vt kohtuotsus, 17.3.2005, Gillette Company ja Gillette Group Finland (C-228/03, EU:C:2005:177, punkt 29).

35 Larousse'i sõnaraamatus on termin *illustration* määratletud järgmiselt: „[a]ction d'éclairer par des exemples un développement abstrait, ce qui a valeur d'application, de vérification, de démonstration“ (abstraktse arengu selgitamine näidete varal, mis on samaväärne selle rakendamise, kontrolli või demonstreerimisega).

80. Ma arvan ka, et tähelepanu tuleb pöörata ühenduse disainilahenduse omanikule viitamisele. Internetimüügi kontekstis on Euroopa Kohtul olnud võimalus täpsustada ELi kaubamärgi kohta, et kaubamärgi päritolu tähistamise ülesannet kahjustatakse siis, kui pärast märksõna sisestamist ilmuva reklaamsõnumi põhjal ei ole piisavalt informeeritud ja mõistlikult tähelepanelikul internetikasutajal võimalik või on keeruline aru saada, kas reklaamitavad kaubad või teenused pärinevad kaubamärgiomanikult või temaga majanduslikult seotud ettevõtjalt või hoopis kolmandalt isikult.³⁶

81. Võttes arvesse määruse nr 6/2002 konteksti ja eesmärki, näib mulle, et seda analüüsi tuleb kohaldada ka omanikule viitamise suhtes ühenduse disainilahenduse reprodutseerimisel. Käsitletaval juhul peab selle, kas märke „Wiile“ kasutamine BigBen Prantsusmaa toodete pakenditel ja internetireklaamides vastab nimetatud tingimusele, kindlaks tegema siseriiklik kohus.

82. Mis puudutab seejärel küsimust, kas reprodutseerimine on kooskõlas hea kaubandustavaga, siis direktiivi 2005/29/EÜ³⁷ artiklist 5 ilmneb, et kaubandustava on ebaaus, kui esiteks on see vastuolus ametialase hoolikuse nõuetega ning teiseks moonutab see seoses mingi tootega oluliselt – või tõenäoliselt moonutab oluliselt – selle keskmise tarbija majanduskäitumist, kes tootega kokku puutub või kellele see on suunatud. Selles küsimuses on Euroopa Kohus juba otsustanud, et koopiamašinate valmistaja toodete või tema varuosade numbrite äranäitamine konkureeriva tootja kataloogides ei võimaldanud tal kasutada põhjendamatult ära konkureeriva kaubamärgi tuntust, sest käsitletaval juhul ei seostanud üldsus kaubamärgi mainet konkurendi toodetega.³⁸ Selle, kas Nintendo toote – nagu videomängukonsooli kaugjuhtimispult – pildi reprodutseerimine selle puldi lisatarviku turustamise eesmärgil ei too tarbija jaoks kaasa ei segiajamist ega eksita teda, peab minu arvates kindlaks tegema siseriiklik kohus.

83. Mis puudutab lõpuks tingimust, et ei tohi kahjustada ühenduse disainilahenduse kasutamist, siis arvan, et niisugust kahju peab tõendama disainilahenduse omanik ja neid tõendeid analüüsima siseriiklik kohus.

84. Kõikidest nendest kaalutlustest lähtudes leian, et määruse nr 6/2002 artikli 20 lõike 1 punkti c tuleb tõlgendada nii, et mõiste „osundamiseks reprodutseerimine“ hõlmab seda, kui kolmas isik kasutab kaitstud ühenduse disainilahendusi sisaldavate toodete pilti omaenese toodete turustamiseks. Seda, kas see reprodutseerimine on kooskõlas hea kaubandustavaga, ei kahjusta nende disainilahenduste kasutamist ning selles on viidatud omanikule, peab kontrollima siseriiklik kohus.

IV Ettepanek

85. Kõikide eelnevate kaalutluste põhjal teen ettepaneku vastata Oberlandesgericht Düsseldorf (Düsseldorfi kõrgem piirkondlik kohus, Saksamaa) eelotsuse küsimustele järgmiselt:

1. Nõukogu 12. detsembri 2001. aasta määruse (EÜ) nr 6/2002 ühenduse disainilahenduse kohta artikli 79 lõiget 1 koostoimes nõukogu 22. detsembri 2000. aasta määruse (EÜ) nr 44/2001 kohtualluvuse ja kohtuotsuste täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusajades artikli 6 punktiga 1 tuleb tõlgendada nii, et siseriikliku kohtu otsused, millega võetakse seisukoht kahes erinevas liikmesriigis asuva kahe kaaskostja vastu rikkumismenetluses esitatud niisuguste lisanõuete kohta, nagu kahju hüvitamine, rikkuvate toodete hävitamine või tagasivõtmine, advokaadikulude hüvitamine või ka kohtuotsuse avaldamine, kehtivad kogu Euroopa Liidu territooriumil.

³⁶ Vt kohtuotsus, 23.3.2010, Google France ja Google (C-236/08–C-238/08, EU:C:2010:159, punkt 84).

³⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. mai 2005. aasta direktiiv, mis käsitleb ettevõtja ja tarbija vaheliste tehingutega seotud ebaausaid kaubandustavasid siseturul ning millega muudetakse nõukogu direktiivi 84/450/EMÜ, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiive 97/7/EÜ, 98/27/EÜ ja 2002/65/EÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 2006/2004 (ELT 2005, L 149, lk 22).

³⁸ Vt kohtuotsus, 25.10.2001, Toshiba Europe (C-112/99, EU:C:2001:566, punkt 58).

2. Määruse nr 6/2002 artikli 89 lõike 1 punkti d tuleb tõlgendada nii, et mõiste „muud sanktsioonid“ alla kuuluvad niisugused nõuded, nagu rikkuvate toodete hävitamine, nende toodete tagasivõtmine ja kohtuotsuse avaldamine. Selle mõiste alla ei kuulu aga kahju hüvitamise, ettevõtja raamatupidamisandmete saamise ja advokaadikulude hüvitamise nõue.
3. Määruse nr 6/2002 artikli 89 lõike 1 punkti d ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. juuli 2007. aasta määruse (EÜ) nr 864/2007 lepinguväliste võlasuhete suhtes kohaldatava õiguse kohta artikli 8 lõiget 2 tuleb tõlgendada nii, rikkumismenetluses esitatud lisanõuete suhtes, milleks on rikkuvate toodete hävitamine, nende toodete tagasivõtmine, kohtuotsuse avaldamine, kahju hüvitamine, ettevõtja raamatupidamisandmete saamine ja advokaadikulude hüvitamine, kohaldatakse selle liikmesriigi õigust, kus on toimunud või võib toimuda väidetava rikkumise põhjustanud sündmus. Käsitletaval juhul on sündmus, mis väidetava rikkumiseni viis, rikkuvate toodete valmistamine.
4. Määruse nr 6/2002 artikli 20 lõike 1 punkti c tuleb tõlgendada nii, et mõiste „osundamiseks reprodutseerimine“ hõlmab seda, kui kolmas isik kasutab kaitstud ühenduse disainilahendusi sisaldavate toodete pilti omaenese toodete turustamiseks. Seda, kas see reprodutseerimine on kooskõlas hea kaubandustavaga, ei kahjusta nende disainilahenduste kasutamist ning selles on viidatud omanikule, peab kontrollima siseriiklik kohus.